DIAMO, státní podnik
ředitelství s. p.
Máchova 201
471 27 Stráž pod Ralskem

Stráž pod Ralskem, 2026-01-23

Mydlovary – mýty a fakta

DIAMO pokračuje v sanaci a rekultivaci odkališť po úpravě uranové rudy u obce Mydlovary v okrese České Budějovice. V průběhu provozu úpravny MAPE bylo u Mydlovar zpracováno přibližně 16,7 miliónů tun uranové rudy. Následkem toho vzniklo několik odkališť o celkové rozloze téměř 300 ha. Odkaliště vznikla převážně v prostorách po těžbě lignitu. V 90. letech se stát zavázal, že tuto ekologickou zátěž zasanuje a zrekultivuje celé území. Sanační a rekultivační práce započaly již v roce 1987. Protože se jedná o složitou problematiku, provází naši práci řada mýtů a obav. Zde jsou odpovědi na nejčastěji diskutovaná témata.

Obava z narušení povrchové sanační vrstvy a z uvolňování radonu výstavbou FVE

V současnosti ještě není zpracována projektová dokumentace na instalaci FVE. Ze strany státního podniku DIAMO je stanovena podmínka pro výstavbu FVE, že kotvení FVE může být maximálně do hloubky 90 cm sanační vrstvy. Tím v žádném případě nehrozí, že dojde k narušení jílové těsnící vrstvy.

Sanace a rekultivace odkališť probíhá dle schválené projektové dokumentace. V této dokumentaci je jednoznačně stanoven tvar sanovaných odkališť a výška jednotlivých rekultivačních vrstev. Je kladen důraz na dodržení kvality realizace jednotlivých rekultivačních vrstev. Kvalita provedení jílové těsnící vrstvy je nezávisle kontrolována několika odbornými společnostmi, např. GeoTec GS, a. s.

Povrch jednotlivých odkališť byl v době provozu a je i dnes v době sanace a rekultivace monitorován pracovníky měřického oddělení odštěpného závodu Příbram ve spolupráci se společností Vodní díla – TBD, a. s., která provádí technickobezpečnostní dohled (TBD) nad vodními díly, vyhodnocuje technický stav díla z hlediska jeho bezpečnosti, provozní spolehlivosti.

Radiační veličiny na odkalištích včetně jejich bezprostředního i vzdáleného okolí jsou dlouhodobě a systematicky monitorovány na základě programů monitorování. Monitorovány jsou podzemní, povrchové i technologické vody, kvalita ovzduší i biologické vzorky. Dodržování monitoringu a kontrola výsledků radiačních veličin je dohlíženo SÚJB při pravidelných inspekcích.

Na odkalištích, a především v okolních obcích jsou dlouhodobě umístěny stacionární dozimetry, které kontinuálně monitorují radiační situaci. Radon, respektive aktivita jeho krátkodobých produktů, je stanovena v EOAR (ekvivalentní objemová aktivita radonu, která nejlépe popisuje radon ve venkovním prostředí). Dále jsou stanovovány veličiny pro objemovou aktivitu směsi dlouhodobých radionuklidů uran-radiové řady emitující záření alfa a zevní záření gama. Cílem tohoto monitoringu je charakteristika aktuálního stavu, dlouhodobého vývoje, zjištění případných odchylek, a především stanovení efektivní dávky

pro tzv. reprezentativní osobu (jednotlivec z obyvatelstva zastupující modelovou skupinu fyzických osob, které jsou z daného zdroje a danou cestou nejvíce ozařovány). Výsledky měření ukazují, že průměr ročních měřených hodnot radonu (EOAR) v okolních obcích je dlouhodobě na úrovni přírodního pozadí. Dále je možné konstatovat, že celkové efektivní dávky reprezentativních osob v obcích splňují dávkovou optimalizační mez danou atomovým zákonem. Toto lze konstatovat již dnes, kdy ještě nejsou sanovány a rekultivovány všechny odkaliště na lokalitě. V případě dodržení podmínky na kotvení FVE není důvod se obávat, že dojde ke změně radiační situace na lokalitě.

Obava ze vzniku rozsáhlých skládek na pozemcích bývalého MAPE Mydlovary.

Státní podnik DIAMO na pozemcích v Mydlovarech žádnou skládku neprovozuje. Studie EIA v letech 2002 a 2008 určila směr a zadání sanací a rekultivací odkališť. Sanační a rekultivační práce jsou prováděny dle schválené projektové dokumentace.

Odkaliště jsou v havarijním stavu.

Není pravdou, že jsou odkaliště v havarijním stavu. Technický stav odkališť pravidelně kontrolují pracovníci společnosti Vodní díla – TBD a. s. Na základě probíhajícího monitorování je konstatováno, že odkaliště jsou v bezpečném a provozuschopném stavu. Analýzy podzemních, povrchových vod z hlediska radiačních veličin jsou průběžně porovnávány se stanovenými vyšetřovacími a zásahovými úrovněmi a výsledky jsou předkládány při kontrolách a projednávány v rámci ročního vyhodnocení stavu na lokalitě se SÚJB, který provádí nezávislou kontrolu vlastním odběrem vzorků vody. Kvalitu vypouštěných vod do Vltavy kontrolují pracovníci společnosti Povodí Vltavy, s. p., odběrem vlastních vzorků.

Z odkaliště K I vytéká voda.

Není pravdou, že se jedná o výtok vody z odkaliště K I. Jedná se o vody z vícero povrchových zdrojů včetně srážkových vod z celé oblasti. Tyto vody jsou jímány a čerpány do akumulační nádrže odkališních vod (ANKV) a dále jsou čištěny před jejich vypouštěním do vodoteče na základě příslušných povolení.

Hráze jsou netěsné a vytéká z nich rmut.

Není pravdou, že by v současné době z odkališť vytékal rmut. V 80. letech minulého století došlo k poruše potrubního řádu. Následně v rámci projektu Sanace a rekultivace odkaliště KIV/E byl rmut odstraněn. Není možné, aby se tato situace znovu opakovala vzhledem k provedené sanaci a rekultivaci a průběžným kontrolám.

Změna pH vytékajících vod.

Při procesu zpracování uranu se používalo pro úpravu odpadních rmutů tzv. vápenné mléko, tj. roztok vápna a vody. Do odkaliště tedy směřoval již upravený neutrální rmut neohrožující životní prostředí.

Podzemní vody z Mydlovar kontaminují vody celé Českobudějovické pánve.

Odkaliště mají vlastní drenážní systém, který odkališťní vody zachycuje a vrací je zpět do odkališť. Kvalita podzemních vod je dlouhodobě a systematicky monitorována na desítkách monitorovacích míst (vrtů). Tyto výsledky jsou pravidelně kontrolovány SÚJB, který v rámci kontrol provádí vlastní odběry. Výsledky monitoringu hovoří o minimálních koncentracích uranu a rádia v podzemních vodách v oblasti.

Únik sirovodíku do ovzduší a obtěžující zápach v důsledku vzájemné reakce navážených materiálů.

Odkaliště jsou sanována a rekultivována materiálem schváleným v projektových dokumentacích staveb, které byly na několika stupních schvalovány a odsouhlaseny dotčenými orgány státní správy a obcemi. Sanační materiály podléhají kontrole na výluh II. a. Zbytková laguna, kde se v minulosti tvořil sirovodík, byla následně zasypána a problém postupně ustal. Kvalita ovzduší je nadále měřena a je bez sirovodíku.